

гарескы, и Турскый языкъ, на ся заловихъ да пишеть и прѣвож-
дать сякаквы книжки, кои-то печятахъ въ Цариградъ и продавахъ
много ефтенно. Освѣнъ това тѣ испратихъ и доста Българчета,
Еврейчета, Гърчета и Арменчета въ Малтж, да ся учять, та послѣ
да имъ служатъ. Двѣ отъ тыя фамили, Байнтонъ и роднина-та му
на 1857 г. слѣзохъ въ Старж-Загорж, та отворихъ тамъ дѣвиче-
ско училище, а друго — въ Пловдивъ, дѣто отвори книжарницъ
и по едно мъжко и дѣвическо училище за бѣдны момчета и мо-
мичета. Сичкы-ти имъ миссионери на 1859 г. въ Турско бѣхъ
около 380 души прьснжти на 108 по разны мѣста гнѣзда, а по-
слѣ все ся умножявахъ по-малко отъ день на день, и по сичкы
почти по-главны градища изъ Българіѣ, Тракіѣ и Македоніѣ ся
утвърдихъ. Изъ най-напрѣдъ народъ-тѣ гы глѣдаше като безбож-
ници и развратници, гоняше гы отвредомъ, и не искаше даже и да
имъ продумва. «Българе-ти, казва единъ Нѣмецъ, глѣдать на про-
тестантство-то като на едно общество по-еретическо и отъ католи-
чество-то, и за туй имъ бѣгать отъ училища-та и сношенія-та.»
Право е казано това, нѣ тѣ ся мъчихъ да живѣють примѣрно,
апостолскы, и съ хитрость-тѣ си сполучихъ да придобыжь тукъ
тамъ довѣріе-то на народа. Пазяхъ ся да не нападать на никомъ
вѣрж, и своѣ-тѣ не налагахъ, само ся прѣструвахъ, че желають
просвѣщеніе-то на Евангеліе-то испомежду ны. Симпатизирахъ ны
въ распрѣ-тѣ ни съ Грьцко-то духовенство, дордѣ зѣхмы да гы
приближявамы, да имъ зимамы книжки-ты, и да имъ посѣщавамы
училища-та; а тѣ и това дирахъ. Сѣщж-тѣ тѣжи притворность тѣ
имахъ и прѣдъ ученици-ты си, прѣдъ кои-то даже ся моляхъ и
за добро-то на Българы-ты, а тѣ ся хваляхъ съ тѣхъ, че нѣмжтъ дру-
гъ цѣль, освѣнъ само да ни образовать. Тогава народъ-тѣ зѣ да гы
глѣда съ друго око и да гы мысли много полезны хора за себе си.

Щомъ докарахъ работж-тѣ до тоя стѣпень, начнахъ и по-
свободно да ся крѣстосвать изъ села-та ни, за да си продавать
книжки-ты, и при случай ся постваряхъ и проповѣдвахъ яничко
вѣроученіе-то си. Още подиръ малко, като видѣхъ, че ся тѣрпять
до толкова, вмыкнхъ ся да ни проповѣдувать и по черковы-ты,
кѣщія-та, дѣто нарочно събирахъ затова хора-та, по ханища-та, ка-
фенета-та и вредомъ дѣто имъ испадняше случай и прилика. Не ся
свѣняхъ вече тѣ, да нападать открыто въ проповѣди-ты си на
православны-ты ни обряды, и — най-много на посты-ты. Напеча-
таны-ты имъ въ тѣжи смыслъ брошюры щедро ся прьскахъ и раз-
насяхъ на сякадѣ помежду насъ.